

תוכנית לימודים - רפואת ילדים

מעודכן לספטמבר 2026-2027 (תשפ"ז)

השתתפו בעריכה חברי סגל מהחוג לרפואת ילדים משישה בתי הספר לרפואה:

- פרופ' מרתה דירנפלד
- ד"ר רחלי נוה, ייעוץ פדגוגי
- פרופ' עדי קליין, טכניון – מכון טכנולוגי לישראל, יו"ר ועדת הבחינה הארצית ברפואת ילדים
- פרופ' רונן שפיגל, טכניון – מכון טכנולוגי לישראל
- פרופ' שי אשכנזי, אוניברסיטת אריאל בשומרון
- פרופ' נחמה שרון, אוניברסיטת אריאל בשומרון
- ד"ר אורית אלקיים, אוניברסיטת בר-אילן
- ד"ר סעיד אבוזיד, אוניברסיטת בר-אילן
- ד"ר מירי בן הרוש, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
- פרופ' אלי הרשקוביץ, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
- פרופ' רוני קלר, האוניברסיטה העברית בירושלים
- פרופ' דוד צנגן, האוניברסיטה העברית בירושלים
- פרופ' מריאנה רחמיאל, אוניברסיטת תל-אביב
- ד"ר ישעיהו קלטר, אוניברסיטת תל-אביב
- פרופ' מיכל שטיין, אוניברסיטת תל-אביב
- ד"ר בת בר אלומה, אוניברסיטת תל-אביב

ליווי פדגוגי של עדכון הסילבוס ל 2026: ד"ר אלה ברונשטיין
ריכוז ועדת עדכון הסילבוס ל 2026: גב' שירן אפרתי

התוכנית מבוססת על התוכנית שהוכנה ע"י החוג לרפואת ילדים בפקולטה למדעי הרפואה והבריאות באוניברסיטת תל אביב ועברה הערכה ואישור של נציגי פורום הדיקאנים.

ספרי הלימוד:

על פי ועדת הסילבוס, חומר הלימוד שעליו מבוססות שאלות המבחן נבחר מ-2 מקורות:

- ספר Nelson, 22 th edition.
- הנחיות קליניות נבחרות מהנחיות קליניות של איגוד רופאי הילדים. (הנושאים מההנחיות הקליניות מחליפים את הנושאים בספר לצורך למידה).

פורום דקאני הפקולטות לרפואה בישראל Forum of Deans of Medical Faculties in Israel

הנחיות קליניות :

- המלצות לאבחון וטיפול בגסטרואנטריטיס חדה בילדים בישראל 2023
https://ima-contentfiles.s3.amazonaws.com/clinical_49_AcuteGastroenteritisinChildren.pdf
- אבחון וטיפול בזיהום בדרכי השתן בילדים 2022 UTI
https://ima-contentfiles.s3.amazonaws.com/clinical_112_UrinaryTractInfectioninChildren.pdf
- האבחנה והטיפול בזיהומי עור חידקיים שכחים בילדים 2023
https://ima-contentfiles.s3.amazonaws.com/clinical_116_bacterialSkinInfectionsChildren.pdf
- אבחון וטיפול בדלקת אוזן תיכונה בילדים 2023
https://ima-contentfiles.s3.amazonaws.com/clinical_115_OtitisMediaInChildren.pdf
- אבחון וטיפול בדלקת לוע חדה הנגרמת ע"י GAS בילדים 2018
https://www.ima.org.il/userfiles/image/clinical_88_DaleketLoaHada.pdf
- אבחון וטיפול במחלקה לרפואה דחופה (מלר"ד) בתינוקות עד גיל 3 חודשים עם חום 2018
https://www.ima.org.il/userfiles/image/clinical_94_baby3months.pdf
- אבחון וטיפול בזיהומים חידקיים חדים של העצמות והמפרקים בילדים 2019
https://www.ima.org.il/userfiles/image/clinical_95_bonesAndJoins.pdf
- אבחון, בירור וטיפול ביתר לחץ דם בילדים ובמתבגרים 2016 (להיכנס לחסבר המלא המצורף בעמוד)
<https://www.ima.org.il/Main/EditClinicalInstruction.aspx?ClinicalInstructionId=261>
- תדריך חיסונים של משרד הבריאות – (לוח חיסוני השגרה בגיל הילדות 2018, הוראות כלליות לחיסונים בדגש על : טיב התרכיבים, גיל חיסון השגרה, הוריות לביצוע החיסון, הוריות נגד ואזהרות כלליות ותופעות לוואי).
<https://www.gov.il/he/pages/vaccine-guidelines-main>
- האבחנה והטיפול בכאבי ראש בילדים 2018
https://www.ima.org.il/userfiles/image/clinical_92_headAceChildren.pdf
- הנחיות להורדת חום בילדים
https://ima-contentfiles.s3.amazonaws.com/clinical_110_FeverReductioninChildren.pdf
- הנחיות קליניות הנחיות המנגיומה בילוד
https://ima-contentfiles.s3.amazonaws.com/NE_280Guidelinesfortreatinghemangioma.pdf
- קווים מנחים להתפשלות
https://ima-contentfiles.s3.amazonaws.com/clinic_124malformationinchildren.pdf
- אבחנה, טיפול ומעקב במחלת קוואסאקי
<https://www.ima.org.il/main/editclinicalinstruction.aspx?clinicalinstructionid=2697>

המרכז הרפואי למינא וארון גורוויץ
The Miriam and Aaron Gewirtz Medical School

פורום דקאני הפקולטות לרפואה בישראל
Forum of Deans of Medical Faculties in Israel

תוכן העניינים

1	ספרי הלימוד:
2	הנחיות קליניות:
4	מטרות העל
6	התינוק והילד הבריא: עקרונות כללים
6	חיסונים של גיל הילדות (ראה תדריך חיסונים)
6	התפתחות קוגניטיבית
7	פגות וגיל היילוד
7	רפואת מתבגרים
7	התעללות בילדים והזנחה
8	רפואה דחופה
9	גנטיקה
9	מחלות מטבוליות
10	אימונולוגיה ואלרגיה
10	ראומטולוגיה
10	אורתופדיה
11	מחלות זיהומיות ועקרונות הטיפול האנטיביוטי
12	מערכת העיכול
13	מערכת הנשימה
13	המערכת הקרדיו-וסקולרית
14	מערכת הדם
15	נפרולוגיה
16	אנדוקרינולוגיה
16	מערכת העצבים
17	עיניים
17	אף אוזן גרון (אאג)
17	עור

פורום דקאני הפקולטות לרפואה בישראל

Forum of Deans of Medical Faculties in Israel

מטרות העל

מטרת **הסבב** ברפואת ילדים להקנות ידע, מיומנויות תפיסות ועמדות שיסייעו ללומד לנהל מקרה שכיח ברפואת ילדים.

מטרת **הבחינה** בסיום הסבב להציג חשיבה קלינית ברפואת ילדים וזאת ע"י ניהול מקרה שכיח בתחום.

חשיבה קלינית כוללת בין היתר:

- היסטוריה רפואית: שאלת שאלות ממוקדות בתלונה העיקרית (תוך שימוש בידע בסיסי באנטומיה, פיזיולוגיה, פתולוגיה), וכן אנמנזה מקיפה על העבר של המטופל הכוללת גדילה (כולל הכרת עקומות הגדילה), התפתחות וסטיה מהתפתחות תקינה, חיסונים ומחלות רקע, כמוכן שאלות על משפחתו כולל מחלות חריפות וכרוניות במשפחה הקרובה והמורחבת.
- בדיקה גופנית מלאה (שזו מיומנות אשר נלמדת ונבדקת במהלך הסבב) כולל הבדיקה הגופנית המיוחדת לכל גיל: בדיקת ילוד ותינוק עם ההדגשים המיוחדים לגיל זה, אבני התפתחות, רפלקסים פרימרים, הכרת בדיקה גופנית מלאה תקינה ואת הסטיות השונות, ותיאור הביצוע והמצאים שלה.
- פענוח ופירוש ממצאי בדיקות העזר השונות (בדיקות המעבדה השונות, מה תקין ומה פתלוגי, בדיקות הדימות, עקומת גדילה ועוד)
- יצירת רשימה של אבחנה מבדלת עפ"י סדר סבירות (עד לאבחנה המשווערת בסבירות הגבוהה ביותר) וכיצד מתבצעת האבחנה בכל אחת מהן (שימוש באנמנזה, בדיקה גופנית ובדיקות העזר הדרושות).
- ידע לגבי טיפולים אפשריים (חסרונות/יתרונות וקריטריונים לקבלת החלטה מושכלת).
- התמודדות עם דילמות אתיות.

בין שאר המטרות של הסבב:

- הקניית מיומנויות וכישורי תקשורת בינאישית עם הילד ומשפחתו.
- הקניית ערכים (כמו כבוד, הקשבה, חמלה, מסירת מידע קשה)

בזמן לקיחת האנמנזה וניהול ראיון רפואי הסטודנט ישתמש בכישורי התקשורת הבינאישית והערכים אשר רכש בזמן הסבב:

- יברך את המטופל ויציג את עצמו בצורה מכובדת
- יביע כבוד ועניין במטופל ויסביר את תכלית המפגש

פורום דקאני הפקולטות לרפואה בישראל Forum of Deans of Medical Faculties in Israel

- יקשיב בתשומת לב לנאמר וישתמש בשאלות ובסיכומי הבהרה
- ישאל לגבי תפישת החולה והוריו בנוגע למחלתו ומה שארע לו, יברר את חששותיו ומה הבין עד כה, יזהה את חששות הורי המטופל.
- יביע אמפתיה, עידוד ותמיכה בחולה ומשפחתו
- יסביר לחולה ומשפחתו בצורה מתאימה מה ידוע עד כה לגבי מצבו ומה מתוכנן להמשך
- יתמודד נכונה עם סיטואציות מורכבות של כעס ורגשות עזים
- ישים לב לשונות בין תרבותית ויכבד אותה
- יהיה מודע לרגשות ולמחשבות העולות בו ביחס למטופלים
- יהיה ער לסטראוטיפים, לדעות קדומות ולשיפוטיות כלפי עמיתים, רופאים וחולים.

בסיס הסבב ברפואת ילדים הסטודנט:

- יאבחן ויפרט מיהו הילד הבריא ומהי התפתחות נורמלית
- יאבחן מצבי מחלה שכיחים ברפואת ילדים בקבוצות הגיל השונות על ידי איסוף נתונים מהילד וממשפחתו (אנמנזה, בדיקה גופנית, ממצאי בדיקות עזר ועוד)
- יפרש תוצאות מעבדה ובדיקות עזר אחרות כמו בדיקות דימות - ממצאים תקינים ולא תקינים באופן משמעותי, ממצאים שכיחים וממצאים פתולוגיים משמעותיים של בדיקות מעבדה ובדיקות הדימות השונות.
- יבחר תכנית טיפול עבור ילד חולה, המבוססת על הנתונים שנאספו לגביו כך שתתאים לאבחנה הקלינית הסבירה ביותר, ויסביר את החשיבה הקלינית ואת שלביה שהובילו לבחירה זו כולל הסיכויים ואת הסיכונים של תכנית הטיפול שנבחרה.

נושאי לימוד

התינוק והילד הבריא: עקרונות כללים

- (a) הדגמת יכולת איסוף היסטוריה מילדותית מפורטת, היסטוריה של בעיות במערכת העיכול, זיהומים, בעיות באכילה, דפוסי שינה, סיפור משפחתי, הרכב המשפחה ונישואי קרובים.
- (b) התפתחות - מוטורית, שפתית וקוגניטיבית לפי גיל.
איסוף נתונים לגבי אבני דרך בהתפתחות תקינה בתחומים השונים בשנה הראשונה לחיים וזיהוי עיכוב בהתפתחות בשלבים השונים.
- (c) הילד הבוכה והכאב הקוליקי, הכרת מצבים פיזיולוגיים אלו והאבחנה המבדלת שלהם.
- (d) תזונה וחסרים תזונתיים כולל:
- האכלת התינוק/ה הבריא/ה, האכלת הילד/ה והמתבגר/ת. מהם עקרונות הנקה ויתרונותיה. יכיר את הפורמולות השונות – תמ"ל על בסיס חלבון פרה, תמ"ל על בסיס סויה, פורמולות מפורקות לחלבונים או חומצות אמינו. הסטודנט יכיר את ההתוויות לכל פורמולה, רגישות לחלבון חלב פרה.
 - ויטמינים- הסטודנט יזהה מצבי חולי שונים הקשורים לחסרים תזונתיים: חסר ועודף ויטמין D ורככת, חסר ויטמין B12, חסר ויטמין C, חסר חומצה פולית וחסר ברזל. הקליניקה של המצבים הנ"ל, דרכי אבחון וטיפול במצבים הללו.
 - מאזן נוזלים ואלקטרוליטים – נתרן, אשלגן. הסטודנט יכיר את ההפרעות האלקטרוליטריות השונות במאזן נתרן ואשלגן ילמד את האטיולוגיות, תופיזיולוגיה, קליניקה אבחנה וטיפול במצבים השונים, יכיר את סוגי הדחיצה לפי החומרה ולפי סוג ודרכי האבחון והטיפול.
 - מאזן הפיזיולוגי של חומצה- בסיס וההפרעות במאזן זה כולל חמצת מטבולית, חמצת נשימתית, בססת מטבולית ובססת נשימתית, יכיר את האטיולוגיות, תופיזיולוגיה, קליניקה אבחנה וטיפול במצבים השונים.

חיסונים של גיל הילדות (ראה תדריך חיסונים) -

- (a) קונטראינדיקציות, טבלת החיסונים: חיסונים במצבים מיוחדים, תופעות לוואי ותזמון.

התפתחות קוגניטיבית

- (a) Tantrums and Breath-Holding Spells – להכיר מצבים אלו וכיצד מאובחנים.
- (b) הפרעת קשב וריכוז והיפראקטיביות – אבחנה וטיפול. הסטודנט ימנה את הקריטריונים העיקריים לאבחון הפרעת קשב וריכוז, עם ובלי היפראקטיביות, ומצבים נלווים כמו הפרעות למידה, הפרעות בשפה ובעיות התנהגות. הסטודנט יתאר את הטיפולים השונים בהפרעת קשב וריכוז.
- (c) פיגור בהתפתחות – DQ (Developmental Quotient) מנת התפקוד ההתפתחותי

פורום דקאני הפקולטות לרפואה בישראל Forum of Deans of Medical Faculties in Israel

- (d) ספקטרום האוטיזם – הגדרה, אבחנה, התנהגות אופיינית, אבחנה מבדלת, סקר, הערכה ובדיקות, טיפול כללי.

פגות וגיל היילוד

- (a) היילוד הבשל: מדדי גדילה תוך-רחמית (AGA, LGA, ו-SGA) והקשר לעיכוב בגדילה (התוך רחמית), הערכת מצב היילוד, בדיקת היילוד, הטיפול הראשוני ביילוד לאחר הלידה ובעיות שכיחות (למשל היפוגליקמיה וקבוצות סיכון).
(b) המעבר מחיים תוך רחמיים לחוץ רחמיים (TRANSITIONING), עקרונות באישוש (החייאת) היילוד, תחלואה נשימתית ביילוד הבשל: מצוקה נשמית חולפת של היילוד TTN (איחור בספיגת נוזלי הריאות) ו-MAS (שאיפת מקוניום).
(c) הגישה ליילוד הכחול, יתר ל"ד ריאתי של היילוד (PPHN או PFC) והתייחסות לגישה למומי לב ביילוד.
(d) צהבת היילוד.
(e) תשניק היילוד.
(f) הגישה לזיהומים ביילוד ובפג, כולל זיהומים מולדים (TORCHES).
(g) פגות וסיבוכיה –

- IVH- intracranial intraventricular hemorrhage
- RDS- respiratory distress syndrome
- BPD- Bronchopulmonary Dysplasia
- NEC-Necrotizing Enterocolitis
- (h) בעיות המטבולוגיות שכיחות ביילודים ופגים אנמיה: Rh A, B, O incompatibility, פוליציטמיה, תרומבוציטופניה ויטמין K ובעיות קרישה בעטיו (חפיפה עם תזונה).
- (i) בעיות מטבוליות: היפוגליקמיה.

רפואת מתבגרים

- (a) דגש על אנמנזה, HEADSS, בדיקה גופנית והערכה כללית
(b) הפרעות אכילה: אנורקסיה נברוזה, בולימיה נברוזה, אבחנה, הבדלים בין שתי האבחנות, בדיקה גופנית, אינדיקציות לאשפוז, refeeding syndrome.
(c) שימוש בחומרים (גישה כללית), אלכוהול, סמים
(d) מחזור תקין/פתולוגי כולל אמנוריה ראשונית ומשנית ובירור נדרש כולל אבחנה מבדלת
(e) ו- PCOS אבחנה, בירור וטיפול.
(f) משקל עודף והשמנה- אפידמיולוגיה, הגדרת BMI, אטיולוגיות, קומורבידיות, הערכת הילד עם עודף משקל, התערבות ושיטות מניעה. (חפיפה עם תזונה)

התעללות בילדים והזנחה

- (a) סוגים שונים של פגיעה בקטין (התעללות גופנית, רגשית, מינית, הזנחה ועוד).
(b) דפוסי התנהגות של קטין ו/או משפחתו אשר עשויים להעלות אצל הרופא חשד להתעללות.
(c) סימני זיהוי בבדיקה גופנית שמחשידים לקיום התעללות.

פורום דקאני הפקולטות לרפואה בישראל

Forum of Deans of Medical Faculties in Israel

(d) הגישה לבירור בקרב ילד שקיים אצלו חשד להתעללות : בדיקות דם, שתן, דימות, פונדוס. סקירת שלד.

רפואה דחופה

החייאה - Pediatric resuscitation

אבחון וטיפול במצבים הבאים:

(a) מצבי חירום נשימתיים :

- חסימת דרכי נשימה עליונות
- מחלת דרכי נשימה תחתונות
- שאיפת גוף זר
- אי ספיקה נשימתית
- Pneumothorax (חזה אוויר).

(b) מצבי חירום אנדוקריניים/מטבוליים :

- הפרעות במאזן נוזלים (חפיפה עם תזונה)
- היפוגליקמיה/היפרגליקמיה/DKA
- היפרקלמיה/היפוקלמיה
- היפוקלמיה/היפרקלמיה
- אי ספיקה אדרנלית
- היפונתרמיה/ היפרנתרמיה

(c) מצבי חירום נוירולוגיים : (חפיפה נוירולוגיה).

- פרכוסים/פרכוסי חום
- חוסר הכרה

(d) מצבי חירום קרדיוסקולריים :

- הפרעות קצב VF VT SVT
- מיוקרדיטיס/פריקרדיטיס
- אי ספיקת לב
- Syncope
- Shock

(e) מצבי חירום זיהומיים :

- אלח דם (sepsis) והלם זיהומי (septic shock)
- דלקת קרום המוח/ ומוח.

(f) מצבי חירום טוקסיקולוגיים - עקרונות הזיהוי והטיפול : הרעלת אקמול, ברזל, אלכוהול אורגנופוספטים, אמפתמינים, אופיאטים, SSRI.

פורום דקאני הפקולטות לרפואה בישראל Forum of Deans of Medical Faculties in Israel

(g) מצבי חירום כירורגים-

- התפשלות
- בקע כלוא
- דלקת בתוספתן
- חסימת מעיים
- מלרוטציה
- תסביב אשך/שחלה

(h) מצבי חירום כללים:

- טביעה
- חבלת ראש
- הכשות, נשיכות כלב וכוויות.

גנטיקה

עקרונות לברור גנטיקה בילדים (מבוא)

הסטודנט יכיר את טכניקות הבירור הגנטי- Exome, FISH, CMA

- (a) תסמונת דאון טריזומיה 21- גנטיקה, התייצגות ומאפיינים, קומורבידיות. הסטודנט יפרט את המומים המלווים תסמונת זו -לבבים, עצביים, מוסקולוסקלטליים אנדוקריניים, המטולוגים וגסטרואנטסטנליים. הסטודנט ידע לבנות תוכנית מעקב רפואית הולמת לילד עם תסמונת דאון .

בכל התסמונות הבאות יש לדעת את הגנטיקה, ההתייצגות ומאפיינים קומורבידיים:

- (b) Turner Syndrome .
(c) Klinefelter
(d) Prader Willi
(e) Digeorge
(f) Alagille
(g) Williams
(h) VACTERL
(i) Fragile X
(j) Beckwith Wiedemann

מחלות מטבוליות

- (a) הגישה למחלות מטבוליות- חלוקה לקבוצות השונות. קליניקה, בדיקה גופנית אופיינית, בירור מעבדתי ראשוני, חמצת מטבולית והיפרמוני. טיפול וייצוב בשלב החרף והכרוני במקרים השכיחים של מחלות מטבוליות

פורום דקאני הפקולטות לרפואה בישראל Forum of Deans of Medical Faculties in Israel

Glycogen storage diseases, Galactosemia, Beta oxidation defect

Urea cycle defects , פנילקיטונוריה, גושה).

(b) היפוגליקמיה - אתיולוגיות ואבחנה מבדלת על פי הגילאים השונים (הבנת העיקרון של דגימה קריטית ומה יש לקחת לבירור והטיפול בשלב החריף) (חפיפה מצבי חירום).

אימונולוגיה ואלרגיה

- (a) הערכה של חסר חיסוני – מתי יש לחשוד, התייצגות כללית של מחלות שכיחות, בירור ראשוני שיש לבצע.
- (b) סוגים של חסר חיסוני, הגדרת הפרעות במערכות השונות של מערכת החיסון , Severe combined immunodeficiency
ופגיעה משולבת, חסר טחול, HIV, Burton, JOB, הכרת הזיהומים האופייניים לחולים בקבוצות החסרים החיסוניים השונות.
- (c) אורטיקריה ואנפלקסס – אבחנה, בדיקה גופנית, בירור, טיפול ומניעה.
- (d) אסתמה – אבחנה של התקף חריף, אבחון מחלת אסטמה על פי גילאים וחומרה, בדיקה גופנית, מעבדה ובדיקות עזר, עקרונות הטיפול המונע והטיפול חריף, טיפול בסטטוס אסטמטיקוס.
- (e) אטופיק דרמטיטיס – אבחנה, בדיקה גופנית אופיינית לפי גיל, בירור, עקרונות הטיפול.
- (f) אלרגיה למזון (רגישות לחלב).
- (g)

ראומטולוגיה

- (a) הערכה של מחלה ראומטולוגית בילדים
- (b) דלקת מפרקים אידיופטית של גיל הילדות - Juvenile Idiopathic Arthritis.
- (c) קדחת ים תיכונית משפחתית - Familial Mediterranean Fever.
- (d) מחלת PFAPA periodic fever adenitis pharyngitis aphthous stomatitis
- (e) זאבת אדמנטית מערכתית – Systemic Lupus Erythematosus.
- (f) ארגמנת על שם שונליין-הנוך - Henoch Schonlein Purpura .
- (g) MISC / PIMS / Kawasaki Disease
- (h) קדחת שיגרונית - Rheumatic Fever
- (i) Reactive arthritis

אורתופדיה

- (a) צלעה - בדגש על אנמנזה, בדיקת גופנית, אבחנה מבדלת ע"פ גיל, בירור וטיפול
- (b) זיהומים במערכת הגרמית – Osteomyelitis , septic arthritis (הנחיות קליניות)

פורום דקאני הפקולטות לרפואה בישראל Forum of Deans of Medical Faculties in Israel

- (c) Synovitis
(d) Slipped Capital Femoral Epiphysis, כולל – כולל
Developmental dysplasia of the hip , Transient, Perthes Disease
בילדים קטנים.

מחלות זיהומיות ועקרונות הטיפול האנטיביוטי

- (a) חום ביילוד, חום עד גיל 3 חודשים (הנחיות קליניות).
(b) חום ללא מקור ברור - FUO - Fever of unknown origin
(c) חיסונים (תדריך חיסונים).
(d) דלקת ריאות – אבחנה, בדיקה גופנית, גורמים שכיחים לפי גיל, טיפול לפי גיל, אנדקציות לאשפוז (הנחיות קליניות).
(e) דלקת בדרכי שתן – אטיולוגיות שכיחות לפי גיל, גורמי סיכון, בירור וטיפול (הנחיות קליניות).
(f) תסמונת הלם רעלי - Toxic shock syndrome.
(g) קדחת "שנית" - Scarlet Fever.

בכל המחלות הבאות - יש לדעת את העקרונות (אתילוגיה, התייצגות, תסמינים ואפשרויות טיפול)

- (h) זיהומי חיידק Haemophilus influenzae b and non b
(i) זיהומי חיידק Staphylococcus aureus
(j) זיהומי חיידק Streptococcus group a and b
(k) זיהומי חיידק Pneumococcus
(l) זיהומי חיידק E.coli
(m) זיהומי חיידק Kingella kingae
(n) זיהומי חיידק Pseudomonas
(o) זיהומי חיידקי Salmonella, Shigella, Campylobacter, Cholera
(p) מחלות זיהומיות הנגרמות מחיידק המנינגוקוק
(q) שעלת
(r) מחלת שריטת החתול - Cat scratch disease.
(s) מחלות זיהומיות הנגרמות מחיידק הברוצלה
(t) מחלות זיהומיות הנגרמות מ Q FEVER Rickettsia
(u) זיהומי Chlamydia
(v) חצבת.
(w) מחלות זיהומיות הנגרמות Herpes
(x) מחלות זיהומיות הנגרמות מאנטרו-וירוס
(y) מחלות הנגרמות מוירוס EBV
(z) מחלות הנגרמות מוירוס CMV
(aa) מחלות הנגרמות מוירוס ROTA
(bb) מחלות הנגרמות מוירוס HEPTITIS
(cc) מחלות הנגרמות מוירוס POLIO
(dd) מחלות הנגרמות מוירוס PARVO

פורום דקאני הפקולטות לרפואה בישראל Forum of Deans of Medical Faculties in Israel

- (ee) מחלה הנגרמת מוירוס MISC , Covid19
(ff) נגיפי נשימה מחלות הנגרמות מוירוס ה RSV, HMPV, Adeno, influenza
(gg) לימפאדניטיס – גורמים לפי שכיחות, בירור וטיפול.
(hh) זיהומי מערכת העצבים מנגיטיס ואנצפליטיס – קליניקה, גורמים, אבחנה מבדלת, בירור, אנדקציות וקונטרא-אנדקציות לניקור מותני, הדמיה, טיפול אמפירי וטיפול מכוון.
(ii) עקרונות הטיפול האנטביוטי, והעמידות השונות.

מערכת העיכול

- (a) תסמינים וסימנים עיקריים של בעיות במערכת העיכול.
(b) מומים מולדים במערכת העיכול.
(c) רפלקס קיבתי וושטי - gastroesophageal reflux ו- Gastroesophageal reflux disease (GERD) אבחון וטיפול.
(d) איזופגיטיס איזונופילית – קליניקה, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמייתי, טיפול.
(e) הגישה לכאב בטן.
(f) שלשולים אקוטיים וכרוניים – אבחנה מבדלת.
(g) בחילות והקאות – אבחנה מבדלת.
(h) עצירות, אנקורפורזיס – אבחנה מבדלת בדגש על הבדל בין Functional ל Hirschsprung disease, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמייתי, טיפול.
(i) דימום ממערכת עיכול עליונה, Mallory Weiss ותחתונה כגון Meckel או פוליפים – קליניקה, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמייתי, טיפול ראשוני ודפנטיבי.
(j) צליאק- התייצגות, בדיקה גופנית, ממצאים חריגים, אבחנה מעבדתית והדמייתית, קומורבידיות, טיפול ומעקב, סיבוכים, אנדקציות לסקר.
(k) מחלות מעי דלקתיות - Crohn's - UC - Inflammatory Bowel Diseases ו- Crohn's – קליניקה, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמייתי, סיבוכים מקומיים וססטמיים, טיפול ומעקב.
(l) היצרות שוער הקיבה – Pyloric Stenosis אבחון וטיפול.
(m) הערכת הילד עם מחלות כבד, דרכי מרה ולבלב – (biliary atresia) וכוליסטזיס, היפטיטיס זיהומית A ו B, מחלת וילסון, אי ספיקת כבד חריפה, היפטיטיס אימונית.
(n) אפנדציטיס – קליניקה, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמייתי, טיפול. (חפיפה עם רפואה דחופה).
(o) התפשלות מעי - זיהוי תסמינים, ממצאים בבדיקה הגופנית, בדיקות עזר, אבחנה וטיפול. (חפיפה עם רפואה דחופה).
(p) פנקריאטיטיס – אטיולוגיות שכיחות, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמייתי, טיפול.

The Miriam and Aaron Gewirtz Medical School

פורום דקאני הפקולטות לרפואה בישראל Forum of Deans of Medical Faculties in Israel

מערכת הנשימה

- (a) קשיי נשימה/מצוקה נשימתית – הכרת קצב הנשימה בגילאים השונים. קליניקה, אבחנה מבדלת, בדיקה גופנית, בירור, טיפול.
- (b) סינוסיטיס – קליניקה, אטיולוגיות שכיחות, בירור, אינדיקציות לטיפול, טיפול.
- (c) פרנגיטיס – (הנחיה קלינית).
- (d) זיהומים עמוקים בצוואר - Parapharyngeal abscess, Retropharyngeal abscess ו- Peritonsillar abscess – קליניקה, בדיקה גופנית, בירור וטיפול.
- (e) מוות בעריסה / אירוע מסכן חיים BRUE - Brief Resolved Unexplained Events in Infants
- (f) שיעול – כולל סטרידור ושעול נבחני אבחנה מבדלת.
- (g) סטרידור מולד אבחנה מבדלת כולל לרינגו/טרכיומלציה .
- (h) ברונכיוליטיס – קליניקה, גיל התייצגות, ממצאים בבדיקה גופנית, בירור, טיפול.
- (i) פנאומוניה (הנחיות קליניות).
- (j) Recurrent pneumonia , מומים מולדים (סקוטרציה, CPAM) אמפיזמה מולדת.
- (k) Cystic Fibrosis – גנטיקה, פטופיזיולוגיה, התייצגות, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמייתי, קרטריניום לאבחנה, סקר, טיפול, סיבוכים.
- (l) Primary Ciliary Dyskinesia – עקרונות המחלה.

המערכת הקרדיו-וסקולרית

- (a) הערכה של הילד עם מחלת לב מולדת ואבחנה מבדלת של כחלון.
- (b) מומי לב מולדים (כחלונים ולא כחלונים)
 - פגם במחיצה הבין עלייתית Atrial Septal Defect.
 - פגם במחיצה הבין חדרית Ventricular Septal Defect.
 - צינור עורקני פתוח Patent Ductus Arteriosus.
 - Coarctation של האורטה.
 - טטרולוגיה ע"ש פלוט Tetralogy of Fallot.
 - היפוך יציאת העורקים בגדולים של הלב Transposition of Great Arteries.
- (c) מחלות לב נרכשות
 - מחלת לב ראומטית - קליניקה, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמייתי, קרטריניום לאבחנה, טיפול וטיפול מניעתי (חפיפה עם ראומטולוגיה)
 - מיוקרדיטיס - קליניקה, אטיולוגיה, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמייתי, טיפול, מעקב.
 - פריקרדיטיס - קליניקה, אטיולוגיה, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמייתי, טיפול חריף, טיפול מניעתי, מעקב.
- (d) כל סוגי הקרדיומיופתיה
- (e) כאבים בחזה – אבחנה מבדלת, קליניקה, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמייתי.
- (f) אקג תקין בילדים (לפי גיל).
- (g) Long QT אטיולוגיה, מראה, קליניקה וטיפול.

פורום דקאני הפקולטות לרפואה בישראל

Forum of Deans of Medical Faculties in Israel

- (h) הפרעות קצב שכיחות SVT, VT, VF - אבחנה וטיפול. (חפיפה לרפואה דחופה)
- (i) אי ספיקת לב – קליניקה, בדיקה גופנית, אבחנה מבדלת, בירור מעבדתי והדמייתי, עקרונות הטיפול.
- (j) יתר לחץ דם – לקרוא ביחד עם פרק יל"ד מנפרולוגיה – לדעת אבחנה מבדלת, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמייתי, עקרונות הטיפול.

מערכת הדם

א. המטולוגיה

(a) אנמיה בילדים

- אנמיה פזיולוגית של גיל הינקות.
- אנמיה מחסר ברזל – בדיקה גופנית, ממצאים מעבדתיים, אבחנה מבדלת, בירור וטיפול.
- אנמיה מיקרוציטית מאקרוציטית ונורמוציטית אבחנה וטיפול
- אנמיה הימולטית – קומבס חיובי וקומבס שלילי.
- הימוגלובינופתיות – טלסמיה אלפא, טלסמיה ביטא, אנמיה חרמשית-התיצגות, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי, סיבוכים, טיפול בהתקף החרף וטיפול כרוני, טיפול בסיבוכים.
- חסר G6PD - Glucose-6-phosphate dehydrogenase.
- Spherocytosis
- ציטופניה ופאנציטופניה.
- נויטרופניה

(b) הפרעות דם

- המופיליה B ו A
- חסר ויטמין K
- קרישה תוך כלית מפושטת DIC – Disseminated intravascular coagulation.
- וון וילברנד VWF.

(c) ITP – Immune thrombocytopenic purpura - קליניקה, אטיולוגיה, בירור, אבחנה מבדלת, טיפול.

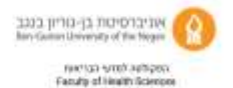
(d) הגדלת טחול, חבלת טחול, כריתת טחול.

(e) הפרעות ומצבים המתבטאים בקרישיות יתר.

ב. אונקולוגיה

התייצגות, גיל אופייני, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי, אבחון ועקרונות הטיפול ופרוגנוזה:

(a) לימפאדנופתיה – אבחנה מבדלת, בירור.

פורום דקאני הפקולטות לרפואה בישראל Forum of Deans of Medical Faculties in Israel

- (b) לוקימיה – AML, CML, ALL – התייצגות, גיל אופייני, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי, אבחנה, גורמי פרוגנוזה טובה/גרועה, עקרונות הטיפול.
- (c) לימפומה (הודג' קין ולא הודג' קין) – התייצגות, גיל אופייני, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי, אבחנה, גורמי פרוגנוזה טובה/גרועה, עקרונות הטיפול.
- (d) נירובלסטומה – התייצגות, גיל אופייני, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמייתי, אבחנה, פרוגנוזה, טיפול.
- (e) גידול ע"ש ווילמס – התייצגות, גיל אופייני, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמייתי, אבחנה, פרוגנוזה, טיפול.
- (f) HLH Hemophagocytic Lymphohistiocytosis – כמחלה ראשונית או כמחלה משנית למצבים שונים.
- (g) גידולי מח – אסטרוציטומה, מדלובלסטומה.
- (h) גידולי עצם Osteosarcoma Ewing
- (i) גידולי עיניים Retinoblastoma
- (j) מצבי חירום Tumor lysis, Cord compression, Superior vena cava syn, Neutropenic fever.

נפרולוגיה

- (a) מומי כליה מולדים – כליה דספלסטית, הרחבת אגן כליה ומחלות כליות פוליצסטיות.
- (b) Posterior urethral valve
- (c) הערכה של הילד עם הימטוריה
- (d) הערכה של הילד עם פרוטינוריה
- (e) תסמונת נפרוטית
- Minimal change disease
 - Focal segmental glomerulosclerosis
- (f) תסמונת נפרטית
- Glomerulonephritis
 - Post-streptococcal glomerulonephritis
 - IgA Nephropathy
 - Henoch-Schonlein purpura
 - Hemolytic-uremic syndrome
- (g) זיהומים בדרכי השתן – קליניקה, אטיולוגיות שכיחות לפי גיל, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמייתי, טיפול אמפירי ומכוון (הנחיות קליניות).
- (h) Vesicoureteral reflux
- (i) Renal tubular acidosis – סוג 1 ו-2.
- (j) יתר לחץ דם – זיהוי, אנמנזה ובדיקה גופנית, אבחנה מבדלת, בירור וטיפול ראשוני וממושך (הנחיות קליניות).
- (k) כשל כליתי חריף, אנדקציות לדיאליזה דחופה.

פורום דקאני הפקולטות לרפואה בישראל

Forum of Deans of Medical Faculties in Israel

אנדוקרינולוגיה

- (a) גדילה - עקומות גדילה, מדדים תקינים לפי גיל, קצב גדילה תקין ופתולוגי לפי גיל.
- (b) יאבחן את הסיבות השכיחות לחוסר שגשוג בקבוצות הגיל השונות, קומה נמוכה, בירור אתיולוגיה, אינדקציות לטיפול ב Growth hormone
- (c) סוכרת סוג 1 – אבחנה, בירור מעבדתי, מצבי קיצון (היפוגליקמיה, היפרגליקמיה ו DKA – אבחנה וטיפול), עקרונות הטיפול הבסיסי בסוכרת סוג 1.
- (d) סוכרת סוג 2 – גורמים, פתוגנזה ותחלואה.
- (e) סוכרת מונוגנית MODY
- (f) הפרעות בבלוטת יותרת הכליה (אדרנל) – Congenital Adrenal Hyperplasia – להכיר את הקליניקה, בירור וטיפול בחסר 21 β -hydroxylase.
- (g) Cushing Syndrome – קליניקה, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמיתי, אבחנה מבדלת, טיפול.
- (h) תת פעילות ויתר פעילות של בלוטת התריס, תת פעילות מולדת, סקר ילודים בהקשר של תת פעילות של בלוטת התריס.
- (i) היפופיטואיטריזם – Hypopituitarism - קליניקה, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמיתי, אבחנה מבדלת, טיפול.
- (j) התבררות מוקדמת ומאוחרת: סיבות, בירור וטיפול.
- (k) Diabetes insipidus and Enuresis – אבחנה מבדלת, בירור מעבדתי והדמיתי, טיפול.
- (l) היפו/היפרפאראטירואיד, משק הסידן והזרחן וויטמין D.
- (m) עקרונות בהתמיינות מערכת המין מחשבה בסיסית על / ambiguous genitalia / כפי שנקרא היום disorders of sexual development – androgen insensitivity
- (n) משקל עודף והשמנה – תסמונת מטבולית, אפידמיולוגיה, הגדרת BMI, אטיולוגיות, קומורבידיות, הערכת הילד עם עודף משקל, התערבות ושיטות מניעה, ברור גנטי, סיבוכים.

מערכת העצבים

- (a) הערכה נוירולוגית כולל בדיקה נוירולוגית לפי הגיל (עיקריים)
- (b) עצבים CNS
- (c) פרוכסים (כולל פרוכסי חום, תסמונות פרוכסיות, אפלפסיה, מצבי חירום הפרוכסים). (חפיפה עם רפואת חירום).
- (d) הידרוצפלוס – חסימתי ולא חסימתי, אבחנה מבדלת, בירור וטיפול.
- (e) כאבי ראש
- ראשוני (Migraine, Tension-type headaches (TTH), Cluster headaches). (הנחיות קליניות)
- משני (Intracranial pressure (ICP) מוגבר, Pseudotumor cerebri - PTC, גידולי מח, מחלות זיהומיות – מנגיטיס/אנצפליטיס). (הנחיות קליניות).
- (f) מחלות דה-מיינלטיביות של מערכת העצבים המרכזית – Multiple sclerosis, Acute disseminated encephalomyelitis (ADEM).

פורום דקאני הפקולטות לרפואה בישראל Forum of Deans of Medical Faculties in Israel

- (g) מחלות נוירו-קוטנאיות - Neurofiromatosis and Tuberous sclerosis.
(h) Cerebral Palsy (אתילוגיה, קליניקה).
(i) היפוטוניה - אבחנה מבדלת כולל:
• spinal muscular atrophy
• מחלות עצבים פרפריה (כולל Guillain-Barré syndrome , Bell's palsy).
• מחלות סינפסה כולל מיסטניה גרביס.
• מחלות שריר כולל דושן וביקר (Muscular dystrophy) .

עיניים

- (a) זיהומים בגלגל העין - Orbital and Peri-orbital cellulitis – אטיולוגיה, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמייתי, טיפול.
(b) דלקת בלחמית העין.
(c) רפלקס אור אדום: "עין לבנה" אבחנה מבדלת כולל רטינובלסטומה, קטרקט, coloboma

אף אוזן גרון (אאג)

- (a) מחלות האוזן התיכונה.
(b) מסטואידיטיס חריפה - Acute mastoiditis.
(c) מחלות אוזן חיצונית.
(d) דלקת בסינוסים.
(e) ריניטיס אלרגית ווירלית.
(f) הגדלת שקדים ואדינואידים.
(g) דלקת גרון - חידקית, ווירלית, PFAPA. (חפיפה עם נשימה).

עור

זיהוי ועקרונות הטיפול :

- (a) פריחות בעור – מקולרית, פפולרית, שלפוחתית.
(b) מחלות תפרחת בילדים (תפרחת וירליות)
(c) זיהומי עור - צלוליטיס, אמפטיגו – אבחנה וטיפול, אטיולוגיה שכיחה.
(d) Necrotizing Fasciitis – קליניקה, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמייתי, טיפול.
(e) Staphylococcal Scalded Skin Syndrome - קליניקה, בדיקה גופנית, בירור, טיפול.
(f) תסמונת סטיבנס-ג'ונסון Stevens-Johnson syndrome - קליניקה, בדיקה גופנית, בירור, טיפול.
(g) Erythema nodosum – אבחנה מבדלת.
(h) תפרחת חיתולים
(i) DRESS

פורום דקאני הפקולטות לרפואה בישראל Forum of Deans of Medical Faculties in Israel

- (j) המגויימה + קווים מנחים לגישה וטיפול
(k) ביטוי זיהומי סטרפטוקוקוס באזור פי הטבעת

בית הספר לרפואה
The Miriam and Aaron Gurewicz Medical School